

Vårt Dnr: E-20121214-1

Vår ref: Inger Svedmyr

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Yttrande över: Avgifter på väg och elektroniska vägtullsystem, SOU 2012:60 från Elöverkänsligas Riksförbund

1 Bakgrund

Elöverkänsligas Riksförbund är en handikapporganisation som organiserar personer med funktionsnedsättningen elöverkänslighet.

Förbundet är medlem i Handikappförbunden som organiserar 39 handikappförbund.

Förbundet har för närvarande c:a 3000 medlemmar.

Bland våra medlemmar finns såväl yrkeschaufförer som boende i närheten av platser som kan komma att anvisas som lämpliga för vägtullar.

Enligt Miljöhälsorapporten 2009 från Socialstyrelsen är 3,2 % av den vuxna befolkningen elöverkänsliga. Det motsvarar över 300 000 personer. Cirka 0,4 % är svårt drabbade.

Elöverkänslighet är en erkänd funktionsnedsättning och elöverkänsliga omfattas av ”Från patient till medborgare – en nationell handlingsplan för handikappolitiken” antagen av riksdagen den 11 maj år 2000.

I FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som EU har antagit och Sverige ratificerat är det ”universellt utformade samhället” en central utgångspunkt.

Tyvärr har det okritiska anammandet av ny teknik, det vill säga utbyggnaden av trådlös teknik, medfört en kraftigt försämrad tillgänglighet i hela samhället för elöverkänsliga de senaste 15 åren. Detta har skett trots att varningssignalerna har hopat sig såväl i form av forskningsrapporter som de drabbades erfarenheter.

Den 31 maj 2011 tillkännagav WHO:s cancerforskningsorgan IARC att de beslutat att klassificera radiofrekventa elektromagnetiska fält, som de långt tidigare gjort med lågfrekventa magnetfält, såsom ”Class 2B carcinogen”, det vill säga som möjligen cancerframkallande, i samma grupp som DDT och bly¹.

Europarådet uppmanade i sin Resolution 1815 ifrån 27 maj 2011² medlemsländerna att bland annat:

[...]

1 Meddelande om IARC:s (International Agency for Research on Cancer) klassificering av radiofrekventa fält inklusive de som kommer ifrån moderna kommunikationsutrustning och mobiltelefoner som möjligen cancerframkallande, länk till IARC:s meddelande:
http://www.iarc.fr/en/media-centre/pr/2011/pdfs/pr208_E.pdf

2 Europarådets Resolution 1815 (2011), The potential dangers of electromagnetic fields and their effect on the environment, Länk till originaltext:
http://assembly.coe.int/ASP/Doc/ATListingDetails_E.asp?ATID=11332

8.1.4. ägna särskild uppmärksamhet åt elöverkänsliga människor som lider av ett syndrom som medför överkänslighet mot elektromagnetiska fält och införa särskilda åtgärder för att skydda dem, inklusive att inrätta strålningsfria zoner som inte täcks av trådlösa nätverk;

[...]

8.2.1. i överensstämmelse med försiktighetsprincipen, sätta förebyggande gränsvärden avseende långtidsexponering för mikrovågor i all inomhusmiljö, vilka inte får överstiga 0,6 volt per meter, och på medellång sikt minska det till 0,2 volt per meter;

8.2.2. genomföra lämplig riskbedömning för all ny typ av elektrisk utrustning innan licensiering;

8.2.3. införa tydlig märkning, som anger förekomst av mikrovågor eller elektromagnetiska fält, utsänd effekt eller SAR5-värdet för utrustningen samt eventuella hälsorisker i samband med dess användning;

[...]

2 Detaljerade synpunkter

Det är bra att man satsar på fotografisk (kamera-) avläsning av nummerskyltarna (ANPR³-systemet). Därmed tvingas ingen att ha en transponder i bilen.

Transpondern är (liksom vägtullens motsvarande systemdel) en mikrovågssändare/mottagare och kan som sådan orsaka hälsoproblem hos flera procent av befolkningen⁴.

I utredningen kallas transpondern för en ”betalbricka” -en något missvisande beteckning. Det transpondern gör är att besvara en signal från en sändare vid vägtullen för att bekräfta att transpondern passerat. Kamerasystemet (ANPR) och transpondersystemet gör alltså samma sak: registrerar ett fordon's passage av vägtullen.

Hur betalningen sedan sker bestäms **helt** av programvara i systemet!

Det som behövs för att betalningen ska ske automatiskt, via någon form av autogiro, är ett avtal med fordonsägaren.

Kamerasystemet (ANPR) är både billigare och ur hälsosynpunkt bättre – ett exempel på när ny och smartare optisk teknik slår ut gammaldags mikrovågsbaserade/strålande lösningar.

Transpondersystemet är med andra ord en onödig dubblering av identifieringen via nummerskylten vid vägtullen.

För Elöverkänsligas Riksförbund:

Per Segerbäck, Ordförande

3 ANPR = Automated Number Plate Recognition

4 Socialstyrelsens Miljöhälsorapport 2009 anger andelen elöverkänsliga till ca. 3.2 % av befolkningen i åldern 18-80. länk: <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2009/2009-126-70>